

Kansallinen Lääkeinformaatioverkosto 2024–2026 Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua -työryhmä, kokous 2/2024, MUISTIO

Aika: Tiistaina 19.3.2024 klo 9.02–10.25

Paikka: Microsoft Teams -kokous

Kokouksessa läsnä:

Essi Kariaho, puheenjohtaja, Pharmaca Health Intelligence Oy
Erja Niemi, sihteeri, Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaala-apteekki
Kristiina Airola, Duodecim Oy
Marja Forsell, Duodecim Oy
Henna Kyllönen, Suomen Apteekkariliitto
Julia Lumijärvi, Kuluttajaliitto
Ville-Matti Mäkinen, Suomen Proviisoriyhdistys ry
Ilona Niittynen, HUS Apteekki
Minna Nissilä, Orion Oyj
Raimo Ojala, Kliinisen Farmasian Seura klo 10.15 ->
Elina Ottela, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
Piia Rannanheimo, Fimea klo 9.15 – 10.07
Katja Uljas, Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaala-apteekki

1. Kokouksen avaus

Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua -työryhmän puheenjohtaja Essi Kariaho avasi kokouksen klo 9.01 ja toivotti työryhmän jäsenet tervetulleiksi työryhmän vuoden 2024 toiseen kokoukseen.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esitys: hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi. Päätös: Hyväksyttiin esityslista.

3. Työryhmän ja Lääkeinformaatioverkoston toimintakertomus 2021-2023

Tammikuun kokouksen (1/2024) jälkeen työryhmän toimintakertomukseen on päivitetty Päivi Kivirannalta saadut analytiikkaluvut.

Koko lääkeinformaatioverkoston toimintakertomusta on käsitelty koordinaatioryhmän kokouksessa 11.3.2024 ja se hyväksyttiin ehdollisena, sillä joissain työryhmissä pienryhmien vastuuhenkilöitä ei ollut nimetty. Vastuuhenkilöiden nimien kirjaaminen jäi vielä selvitykseen, mutta muilta osin koko lääkeinformaatioverkoston toimintakertomus on hyväksytty.

4. Työryhmän toimintasuunnitelman toimenpiteiden ja kehittämisprojektien tilanne

Digitaalisten hoitopolkujen ja niillä hyödynnettävien työkalujen kehittäminen/ Ville-Matti Mäkinen, Julia Lumijärvi, Raimo Ojala, Auri Sääsکیلاhti

Pienryhmä on kokoontunut ja työn edistämisestä, materiaaleihin tutustumisesta ja seuraavasta kokoontumisesta on sovittu. Ville-Matti on kartoittanut ja jakanut pienryhmälle neljä artikkelia luettavaksi (linkitettyinä myös kokouksen Teams-chatissa). Kahdessa artikkelissa on pohjatietoa siitä, mitä terveyssovellusten saralla on jo tehty, ja kaksi artikkelia käsittelee terveyssovellusten laatua ja sääntelyä sekä niihin liittyviä haasteita. Artikkelit on julkaistu v. 2020-2021.

Työ on saatu hienosti käyntiin ja Julialle tervetuloa takaisin mukaan verkoston toimintaan!

Tiedoksi aiopaperi (Liite 1.): Digitaaliset hoitopolut tutuiksi. Artikkelin kirjoittaminen hoitopoluista lääkkeiden käyttäjille. Pienryhmään kuuluvat mm. Tuomo Heinonen, Päivi Kiviranta, Tarja Pajunen

Mahdollinen lääketietovarantoon liittyvä jatkotyö/Piia Rannanheimo

Lääketietovarantotyöstä tiedottaminen ja viestintä on STM:n vastuulla.

Tehokas ja toimiva lääkeinformaatio hoitoketjun eri vaiheissa/Raimo Ojala, Ville Valkonen, Jukka K. Korpela, Elina Ottela

Potilaan lääkehoidon tarkistuslista julkistettiin ja esiteltiin Raimon toimesta Lääkehoidon Päivän webinaarissa 14.3.2024. Tarkistuslista on visualisoitu yhdessä Fimean kanssa ja se kattaa koko lääkehoidon prosessin lääkehoidon aloituksesta sen lopetukseen. Tavoitteena on lisätä lääkkeen käyttäjän ymmärrystä omasta lääkehoidostaan, sitouttaa lääkehoidon toteuttamiseen sekä auttaa ymmärtämään myös lopetuksen/lääkemuuostosten tarkoitus ja merkitys.

Tarkistuslistaan sisällytetään myös listaus luotettavista lääketiedon lähteistä lääkkeiden käyttäjille.

Tarkistuslistan ammattilaisversio on tarkoitettu kaikille terveydenhuollon ammattihenkilöille avuksi asiakaskohtamisiin.

Keskusteltiin lääkkeiden käyttäjän itse ylläpitämän ajantasaisen lääkityslistan tärkeydestä ja muistutettiin Fimean sivuilta löytyvästä tulostettavasta mallipohjasta. Elina lisäsi kokouksen Teams-chattiin Lääkehoidon Päivän webinaarin linkin ja keskusteltiin myös muiden jo olemassa olevien, mutta alikäytettyjen materiaalien jalkauttamisesta.

Kiitos onnistuneesta työstä pienryhmälle!

Hyvinvointialueiden resurssimuutosten myötä kyselytutkimuksen tai selvitystyön toteuttaminen käytössä olevista lääketietokannoista ja -palveluista hyvinvointialueilla / Piia Siitonen, Ilona Niittyinen

Pienryhmä ei ole vielä kokoontunut. Keskusteltiin mahdollisuudesta hyödyntää yliopiston opinnäytetöiden tekijöitä kyselytutkimuksen toteuttamisessa/tulosten analysoinnissa.

Pienryhmään voi ilmoittautua mukaan.

Lääkkeiden ympäristövaikutukset/jatkotyö edellisen kolmivuotiskauden jälkeen: Kansainvälinen julkaisu aiheesta Lääkelaastareiden hävityskäytännöt ja tiedonsaanti/Outi Lapatto-Reiniluoto, Piia Siitonen, Henna Kyllönen

Pienryhmä on aikatauluttanut kansainvälisen artikkelin työstämisen 2024 jälkipuolelle.

Tiedon tuottaminen ajankohtaisista ja tarpeellisista aiheista lääkkeiden käyttäjille: Biologiset lääkkeet ja biosimilaarit & apteekkien lääkevaihto/Kristiina Airola, Jouko Savolainen, Henna Kyllönen, Eveliina Manninen, Päivi Kiviranta

Uusin pienryhmä on aloittanut vauhdilla, koska enoksapariinien lääkevaihto alkaa jo 1.4.2024. Aiepaperi on hyväksytty koordinaatioryhmän kokouksessa 11.3.2024.

Kristiinan kirjoittama artikkeli "Biologiset lääkkeet, biosimilaarit ja lääkevaihto" on julkaistu Duodecim Terveyskirjastossa. Linkki artikkeliin lisättiin kokouksen Teams-chattiin. Artikkelin on julkaistu Duodecimin toimituksen nimissä, mutta pienryhmä on kommentoinut sitä ennen julkaisua. Fimea on työstänyt artikkeliin liitetyn kuvan lääkevaihdoista. Artikkelin toimii pohjana pienryhmän tuottamalle kiertoartikkelille, joka kohdennetaan lääkkeiden käyttäjille apteekkien (ja jatkossa potilasjärjestöjen) avulla. Artikkelin viimeistellään ja julkaistaan pian Fimean toimesta. Tiedotuksessa on tarkoitus hyödyntää myös somekampanjointia.

Lisäksi Hennalla on työn alla terveydenhuollon ammattilaisille suunnattu katsausartikkeli. Viiteryhmänä artikkelissa on reumaa sairastavat potilaat. Heitä koskettavat lääkkeet tulevat lääkevaihtoon vuoden 2025 alussa.

Myös lääkkeiden käyttäjille suunnattua kiertoartikkelia päivitetään loppuvuonna koskemaan vuoden 2025 alusta lääkevaihdon piiriin tulevia lääkkeitä, ja jakelussa hyödynnetään useita potilasjärjestöjä sekä koko lääkeinformaatioverkoston toimijoita. Keskusteltiin kiertoartikkelin formaatista ja todettiin, että A4-kokoinen tiivistelmä luettelomerkeillä on hyvä. Koordinaatioryhmässä oli ehdotettu kiertoartikkelille keksittäväksi houkutteleva ja innostava, aihetta kuvaava uusi nimi.

Pienryhmä on saanut aikaiseksi paljon hyödyllistä ja ajankohtaista asiaa lyhyessä ajassa, isot aplodit ryhmälle! Tiedon jakamiseen/jalkauttamiseen voivat kaikki ehdottaa sopivia kanavia, ideoita ja toimijoita.

Keskusteltiin, että positiivisen ja kannustavan asenteen luominen koskien biologisten lääkkeiden lääkevaihtoa on nyt erittäin tärkeää.

Kehitysprojekti/toimenpide tekoälyn, kuten esimerkiksi Chat CPT:n haasteista ja hyödyistä lääketiedon hyödyntämisessä/Piia Rannanheimo, Ville Valkonen

Aiheesta on tehty aikaisemmin kaksi kiertoartikkelia. Pienryhmä ei ole vielä kokoontunut eikä kehitysprojekti/toimenpidettä ole vielä määritelty.

Essi kertoi kokemuksista HIMSS 2024 terveydenhuollon IT-konferenssista, jossa merkittävimpänä teemana oli tekoäly. Maailmalla otetaan tällä hetkellä todella isoja harppauksia tekoälyn kehittämisessä.

Keskusteltiin tekoälyyn liittyvistä havainnoista, kokemuksista, vastuusta ja soveltamista eri tarkoituksiin (esimerkiksi lääkeinformaatio ammattilaiselle ja suoraan potilaalle/asiakkaalle) ja miten tekoälyä käytetään/suunnitellaan käytettäväksi kokoukseen osallistuneiden työympäristöissä.

Kuluttajaliitto on yleisesti nostanut esiin, että tekoälyn käyttöä ei saa koskaan salata.

5. Muut asiat

Terveiset Lääkeinformaatioverkoston yhteistapaamisesta 13.2.2024

- o enimmillään n. 70 henkilöä paikalla
- o yhteistapaamisessa oli asiantuntijoiden esityksiä, työryhmien esittäytymiset sekä pienryhmäkeskusteluja.
- o yhteistapaaminen järjestetään kerran vuodessa koko verkostolle ja ideoita/aiheita voi esittää Päivi Kivirannalle
- o

Nostot Koordinaatioryhmän kokouksesta 11.3.2024

- o Toimintakertomus hyväksyttiin ehdollisena
- o Hyväksyttiin kaksi aiopaperia: Digitaaliset hoitopolut tutuiksi ja Biologisten lääkkeiden apteekkivaihto
- o Aiopaperikokonaisuus (Liite 2)
- o työryhmäämme odotetaan uutta kummi koordinaatioryhmästä (työpaikkaa vaihtaneen Charlotta Sandlerin tilalle)

Lääkehoidon päivän 14.3.2024 kuulumiset

- o webinaarissa oli n. 500 kuulijaa. Suunnitteluryhmään kaivataan lisää osallistujia, Päivi Kivirannalle voi ilmoittautua vuoden 2025 suunnitteluryhmään

Tiedoksi: Lääkevahinkoihin liittyviä webinaareja tulossa Kuluttajaliiton sivuille.

6. Seuraavat kokoukset

Kokous 3/2024: to 23.5.2024 klo 14.00 – 15.30

Kokous 4/2024: ti 17.9.2024 klo 9.00 – 10.30

Kokous 5/2024: to 21.11.2024 klo 14.00 – 15.30

7. Kolme nostoa kokouksesta

1. Biologisten lääkkeiden apteekkivaihdon aloituksesta on tärkeä viestiä aktiivisesti eri kohderyhmille koko vuoden 2024. Pienryhmä laatii tätä varten materiaaleja, joita suosittelee

lämpimästi hyödynnettäväksi.

2. On tarve ja tärkeää seurata tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuuksia ja pysyä kehityksen mukana, miten tekoäly koskettaa toimialaamme ja lääkeinformaatiota.
3. Potilaan lääkehoidon tarkistuslista on julkaistu ja valmiina käyttöön [Potilaan lääkehoidon tarkistuslista \(fimea.fi\)](#)

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.25

Liitteet

Liite 1. Aiepaperi: Digitaaliset hoitopolut tutuksi. Tavoitteena on laatia digitaalisista hoitopoluista artikkeli, jossa esitellään Suomessa jo olemassa olevia digihoitopolkuja esimerkkien avulla. Kohderyhmänä ovat lääkkeen käyttäjät/potilaat.

Liite 2. Toimintaohje lääkeinformaatioverkoston toimenpiteiden toteuttamiseksi käynnistettäville kehittämisprojekteille